

**Vejledning for
jordbrugere der har
lidt økonomisk tab på
grund af forekomst af
GM-materiale i deres
konventionelle eller
økologiske afgrøde**

Juni 2024

Vejledning for jordbrugere der har lidt økonomisk tab på grund af forekomst af GM-materiale i deres konventionelle eller økologiske afgrøde

Oktober 2016

Redigeret juli 2018, marts 2022, oktober 2023 og juni 2024.

Tekst & redaktion:

Landbrugsstyrelsen

Planter & Biosikkerhed

Nyropsgade 30

DK-1780 København V

Telefon: +45 3395 8000

E-mail: planter&biosikkerhed@lbt.dk

www.lbt.dk

Fotos: Colourbox

ISBN : 978-87-7120-176-5

Indhold

1.	Indledning	4
2.	Ordforklaring	6
3.	Kompensation for tab ved forekomst af GM-materiale	7
3.1	Betingelser	7
3.1.1	Kompensationsafstand	7
3.1.2	Dyrknings sæson	8
3.1.3	Tærskelværdier for indhold af GM-materiale	8
3.1.4	Naboaftale	9
4.	Særligt for økologiske jordbrugere	10
5.	Anmeldelse af krav om kompensation og rekvirering af GMO-analyse	11
5.1	Anmeldelsens indhold	11
5.2	Frist for anmeldelse	11
5.3	Rekvirering og prøvetagning af GMO-analyse	11
5.4	Indsendelse af dokumentationsmateriale	12
6.	Kompensationens omfang	13
6.1	Nedsættelse eller nægtelse af kompensation	13
6.2	Tabsopgørelse	14
6.2.1	Særligt for økologiske jordbrugere	14
6.3	Udbetaling af kompensation	14
6.4	Ingen kompensation	14
6.5	Klage	15
7.	Lovstof	16

1. Indledning

Denne vejledning beskriver de regler, der gælder for kompensation som følge af tab på grund af forekomst af genetisk modificeret (GM) materiale i konventionelle og økologiske afgrøder. Derudover beskriver den forhold, du som konventionel eller økologisk jordbruger skal være opmærksom på.

Vejledningen retter sig til:

- Konventionelle og økologiske jordbrugere, der lider et økonomisk tab på grund af forekomst af genetisk modificeret materiale i deres konventionelt eller økologisk dyrkede afgrøder
- Jordbrugere, der ønsker indblik i, hvilken betydning dyrkning af GM-afgrøder evt. har for dem.

Formålet med reglerne om kompensation er at:

- Sikre at konventionelle og økologiske jordbrugere holdes skadefrie, hvis de lider et økonomisk tab som følge af forekomst af GM-materiale i deres afgrøder.

Ordningen omfatter alene forekomst af GM-materiale i afgrøder hos jordbrugeren, herunder også økologiske jordbrugeres tab, hvis der stilles krav om omlægning af økologiske arealer eller dyr som følge af forekomsten. Forekomst af GM-materiale hos efterfølgende aftagere som f.eks. fødevare- og fodervirksomheder, er derfor ikke omfattet. Økologiske jordbrugere vil desuden under særlige omstændigheder kunne få kompensation for tab på grund af forekomst af GM-frø og GM-vegetativt formeringsmateriale i det udsåede frø og vegetative formeringsmateriale.

Reglerne herom findes i bekendtgørelse om kompensation for tab på grund af visse forekomster af genetisk modificeret materiale samt i lov om dyrkning m.v. af genetisk modificerede afgrøder. Reglerne om kompensation er en del af regelsættet om dyrkning m.v. af genetisk modificerede afgrøder. I daglig tale kalder vi disse regler for sameksistensreglerne. Disse regler forhindrer ikke skadelidte i at modtage erstatning efter de almindelige erstatningsregler. Det er dog ikke muligt at få udbetalt erstatning efter begge regelsæt.

Vi har udarbejdet særskilte vejledninger til henholdsvis erhvervsgrupperne leverandører, dyrkere, kursusudbydere og maskinstationer og transportvirksomheder.

Vejledninger, lovstof, kontrolresultater, bilag, blanketter og skemaer relateret til dyrkning af GM-afgrøder kan findes på styrelsens hjemmeside: www.lbst.dk under menuen Tværgående > GMO.

Materialet kan desuden fås ved henvendelse til Landbrugsstyrelsen.

Administration af reglerne varetages af:

Landbrugsstyrelsen
Jura & Kvalitet
Planter & Biosikkerhed
Nyropsgade 30
1780 København V
Tlf.: 45 33 95 80 00

Hjemmeside: www.lbst.dk
E-mail: planter&biosikkerhed@lbst.dk

2. Ordforklaring

Afgrøde:	De planter, der dyrkes på marken, samt det høstede produkt.
Dyrkningsafstand:	Afstand til en nabos konventionelt eller økologisk dyrkede mark med den samme eller tæt beslægtede art, som kan krydsbestøve med GM-afgrøden.
Dyrkningsinterval:	Det antal hele kalenderår der skal gå, før et areal der har været dyrket med en GM-afgrøde, må dyrkes med samme afgrøde som konventionel eller økologisk ("karensperiode for jorden").
Frø og vegetativt formeringsmateriale	Samlebetegnelse for frø, sædekorn og vegetativt formeringsmateriale.
Genetisk modificeret materiale (GM-materiale):	Den del af en GM-afgrøde (DNA eller protein), som efter spredning med pollen, frø eller vegetativt formeringsmateriale kan genfindes i en konventionelt eller økologisk dyrket afgrøde.
GMO:	Genetisk modificeret organisme, dvs. en organisme, bortset fra mennesker, hvori det genetiske materiale er blevet ændret på en måde, der ikke forekommer naturligt ved formering og/eller naturlig rekombination. Genetisk modificerede organismer, som er fremstillet med traditionelle forædlingsmetoder er ikke omfattet. Organismer frembragt med nye mutageneseteknikker som f.eks. CRISPR-Cas er derimod omfattet af den fulde GMO-regulering.
Håndtering:	Samlebetegnelse for såning, kartoffellægning, høst, transport, jordbearbejdning og oplagring på bedriften m.v.
Informationsafstand:	Afstand inden for hvilken, der skal gives information om dyrkning af GM-afgrøder. Informationsafstanden er for de fleste afgrøder den samme afstand som kompensationsafstanden.
Kompensationsafstand:	Afstand inden for hvilken, der kan søges om kompensation for forekomst af GM-materiale i afgrøden. Kompensationsafstanden er for de fleste afgrøder den samme afstand som informationsafstanden.
Nabo:	Ordet skal opfattes bredt, så det dækker over en kreds af ejere og brugere af marker, hvis marker ligger i nærheden af bedriften.
Naboaftale:	Aftale mellem dyrker af GM-afgrøder og nabo, der dyrker samme afgrøde eller beslægtet art, der kan indkrydses som konventionel eller økologisk, om at GM-afgrøden kan dyrkes inden for en kortere afstand end fastsat ved dyrkningsafstanden.

3. Kompensation for tab ved forekomst af GM-materiale

Konventionelle og økologiske jordbrugere, der lider et økonomisk tab som følge af forekomst af GM-materiale i deres afgrøde, kan som udgangspunkt få udbetalt kompensation for det lidte tab, hvis en række betingelser er opfyldt, se nedenfor.

3.1 Betingelser

Følgende betingelser skal være opfyldt, for at der kan udbetales kompensation:

- Den samme GM-afgrøde eller en beslægtet art, der kan bestøve din afgrøde, og som er påvist i din afgrøde, har været dyrket inden for kompensationsafstanden i den samme dyrkningssæson, se afsnit 3.1.1 og 3.1.2.
- Indholdet af GM-materiale i afgrøden overstiger tærskelværdien på 0,9 pct, se afsnit 3.1.3
- Du har ikke indgået en aftale om, at naboen kan dyrke sin GM-afgrøde inden for en kortere afstand end fastsat ved dyrkningsafstanden (naboaftale), se afsnit 3.1.4
- Du har anmeldt forekomsten af GM-materiale inden fristens udløb, se afsnit 5.2

Alle betingelser skal være opfyldt samtidig.

Økologiske jordbrugere kan i særlige tilfælde få udbetalt kompensation for et økonomisk tab, selvom ovenstående betingelser ikke er opfyldt. Det gælder, såfremt der har været GM-udsæd eller vegetativt formeringsmateriale i den udsæd eller det vegetative formeringsmateriale, der er sået ud, se kapitel 4.

3.1.1 Kompensationsafstand

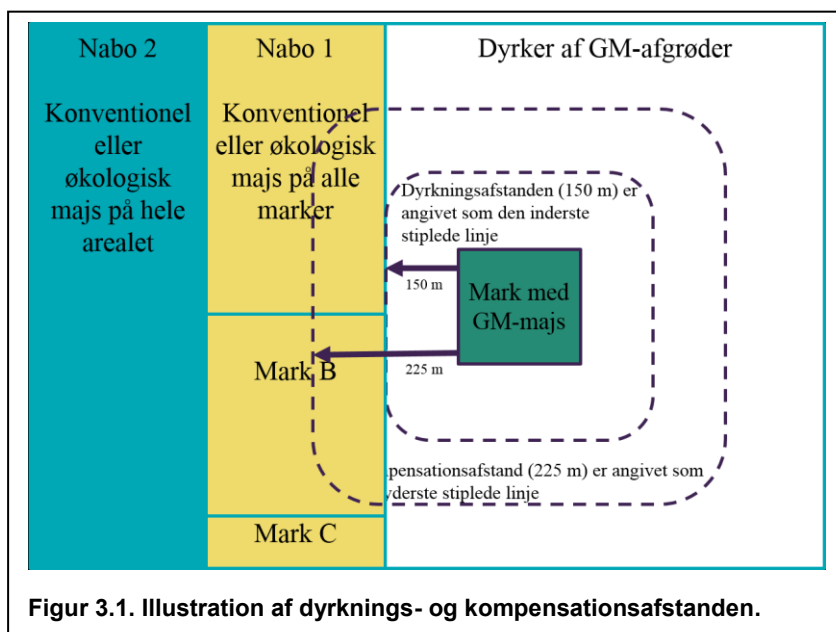
Din konventionelt eller økologiske dyrkede mark skal ligge inden for en bestemt afstand (kompensationsafstanden) til en mark, dyrket med en GM-afgrøde af samme art eller en beslægtet art, som kan krydsbestøve med din afgrøde. Der ydes ikke kompensation, hvis marken er uden for kompensationsafstanden.

Kompensationsafstanden er specifik for hver enkelt afgrøde. Den er fastsat som dyrkningsafstanden for den enkelte afgrøde med et tillæg på 50 % som ekstra sikkerhed.

Baggrunden for tillægget er at tage højde for situationer f.eks. ekstreme vejsituationer eller specielle landskabsforhold, som kan medføre, at der sker en spredning af GM-pollen ud over de fastsatte dyrkningsafstande.

Kompensationsafstandene er fastsat i kompensationsbekendtgørelsens bilag 1. Den til enhver tid gældende bekendtgørelse fremgår af vores hjemmeside.

Kompensationsafstanden måles fra markkant til markkant. Der regnes altid fra den kant af marken, som ligger tættest på naboen, dvs. den kortest mulige afstand målt i luftlinie, se eksemplet i figur 1.

Figur 3.1. Illustration af dyrknings- og kompensationsafstanden.

I eksemplet ligger "nabo 1"s mark A og B inden for kompensationsafstanden på 225 m for majs. Der kan derfor udbetales kompensation for forekomst af GM-majs i disse marker, hvis de øvrige forudsætninger er opfyldt. Herunder bl.a. at forekomsten af GM-materiale i afgrøden er opgjort samlet for hele marken samt at den er over tærskelværdien for mærkning med indhold af GM-materiale (0.9 % hvis afgrøden skal bruges til fødevarer eller foder). Mark C ligger uden for kompensationsafstanden, og der kan ikke udbetales kompensation for mark C. "Nabo 2" kan heller ikke få kompensation, da arealet er uden for kompensationsafstanden. Hvis "nabo 1 og 2" dyrker økologisk majs på deres arealer, kan der dog ydes kompensation uanset om ovenstående betingelser er opfyldt, hvis forekomsten af GM-materiale stammer fra de udsåede majsfrø. Det er på grund af kompensationsordningens særlige rettigheder for økologiske jordbrugere.

Kompensationsafstanden er den samme som informationsafstanden for den enkelte afgrøde. Hvis din mark er inden for kompensationsafstanden, bør du derfor også være blevet informeret om, at din nabo dyrker GM-afgrøder.

Hvis du alligevel ikke ved, om der er en mark med GM-afgrøder i nærheden, kan du se placeringen af marker med GM-afgrøder på vores hjemmeside www.lbst.dk. Offentliggørelsen af markerne vil ske fra maj/juni måned.

Har du indgået en aftale med naboen om, at denne kan dyrke sin GM-afgrøde inden for en kortere afstand end fastsat ved dyrkningsafstanden (naboaftale), kan du ikke få kompensation, se afsnit 3.1.4.

Dyrkere af GM-afgrøder skal informere naboer inden for informationsafstanden om, at der dyrkes en GM-afgrøde.

3.1.2 Dyrkningssæson

Kravet om, at din konventionelle eller økologiske afgrøde og GM-afgrøden er beslægtede arter, der kan krydsbestøve, skal have været dyrket i samme dyrkningssæson betyder, at det skal have været muligt, at din afgrøde er blevet bestøvet af en GM-afgrøde.

3.1.3 Tærskelværdier for indhold af GM-materiale

Der kan kun udbetales kompensation, hvis den konstaterede forekomst af GM-materiale er over tærskelværdien for hvornår produktet skal mærkes med indhold af GM-materiale.

EU-Kommissionen har endnu ikke fastsat tærskler for mærkning af indhold af godkendte GM-afgrøder i frø, sædekorn og vegetativt formeringsmateriale, og der er derfor nultolerance, dvs., at en frøavler, som ønsker kompensation, kan være berettiget til dette ved dokumenteret forekomst.

Tærskelværdien for mærkning af fødevarer og foder på 0,9% er fastsat i forordningen om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer¹. Tærsklerne for mærkning er ens for konventionelle og økologiske produkter.

Indholdet af GM-materiale skal være baseret på en prøve, der er udtaget, så den er repræsentativ for hele afgrøden. Det betyder, at indholdet skal opgøres samlet for hele marken eller hele det høstede parti, som stammer fra marken. Prøven skal analyseres efter en godkendt metode.

3.1.4 Naboaftale

Har du indgået en naboaftale om, at naboen kan dyrke sin GM-afgrøde inden for en kortere afstand end fastsat ved dyrkningsafstanden, kan du ikke få kompensation.

Der skal være en bestemt minimumsafstand (dyrkningsafstand) mellem marker med GM-afgrøder og marker med konventionelle eller økologiske afgrøder af samme art eller af en slægt, der kan indkrydses. Dyrkningsafstanden må kun fraviges, hvis der er indgået en skriftlig aftale om det (naboaftale). Du kan læse om reglerne for dyrkning af GM-afgrøder i vejledningen om dyrkning af GM-afgrøder. Du kan finde den på vores hjemmeside.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) Nr. 1829/2003 af 22. september 2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer.

4. Særligt for økologiske jordbrugere

Økologiske jordbrugere kan som noget særligt få udbetalt kompensation, selvom der ikke er dyrket GM-afgrøder i nærheden, hvilket normalvis er en betingelse for udbetaling af kompensation.

Det vil sige, at autoriserede økologiske jordbrugere, der uforskyldt oplever et økonomisk tab forårsaget af GMO-forurenet udsæd, kan gøre krav på kompensation, uanset om der er dyrket genetisk modificerede afgrøder i nærheden. Endvidere dækkes tab i forbindelse med krav om genoplægning.

Kompensation udbetales uden bagatelgrænse. Udgifter til prøvetagning og analyse udlægges af ansøger. Såfremt kompensationskravet imødekommes, dækkes disse udgifter.

Hvis de frø, sædekorn eller vegetative formeringsmateriale, du i god tro har sået på dit areal, indeholdt GM-frø, -sædekorn eller -vegetativt formeringsmateriale, kan vi udbetale kompensation til dig, hvis du får nedsat afregning for din høst.

5. Anmeldelse af krav om kompensation og rekvirering af GMO-analyse

Hvis du får konstateret GM-materiale i din afgrøde, eller hvis du har mistanke om, at din afgrøde indeholder GM-materiale, kan du anmelde det til Landbrugsstyrelsen med henblik på at få kompensation.

5.1 Anmeldelsens indhold

Ved anmeldelsen skal du oplyse følgende:

- Navn og adresse,
- Evt. økologi autorisationsnummer, hvis du er økologisk jordbruger,
- Afgrødens art,
- Sort,
- Afgrødepartiets størrelse,
- Hvor partiet er placeret,
- Redegørelse for hvordan forekomsten af GM-materialet er konstateret, herunder også gerne dokumentation for, at der er GM-materiale i afgrøden, f.eks. resultat af en foreløbig analyse.

Anmeldelsen kan ske på blanketten "Anmeldelse af krav om kompensation for forekomst af GM-materiale". Blanketten findes på Virksom.dk.

Samtidig med anmeldelsen skal du rekvirere en GMO-analyse af afgrøden, se afsnit 5.3.

Anmelder skal fremsende dokumentation for tabet inden kompensationen kan udbetales. Denne dokumentation kan fremsendes efter anmeldelsen er indgivet.

5.2 Frist for anmeldelse

Anmeldelsen skal indsendes til Landbrugsstyrelsen og kan ske med fysisk post eller elektronisk. Vi skal have modtaget anmeldelsen senest 14 dage efter, du fik eller burde have fået kendskab til, at din afgrøde indeholdt GM-materiale. Vi vil normalt ikke behandle en anmeldelse, som modtages efter denne frist.

Du skal desuden være opmærksom på, at du skal anmelde dit krav om kompensation, senest den 1. august året efter det år, hvor afgrøden er høstet. Efter den dato taber du retten til at få kompensation. Det gælder uanset, om du først fik kendskab til forekomsten af GM-materiale efter dette tidspunkt.

5.3 Rekvirering og prøvetagning af GMO-analyse

Samtidig med, at du anmelder et krav om kompensation, skal du rekvirere en prøvetagning og GMO-analyse af din afgrøde.

GMO-analysen skal bruges til at måle, hvor meget GM-materiale, der er i din afgrøde. På baggrund af analysen klarlægges desuden, om GM-materialet kan stamme fra GM-afgrøder, der er dyrket inden for kompensationsafstanden til din mark.

Det skal være autoriserede prøvetagere, der udtager prøver af afgrøderne. Prøvetagningen skal foregå efter de regler, der gælder for det pågældende produkt, og således at prøven er repræsentativ for hele partiet.

Prøven skal analyseres med validerede metoder, hvis sådanne er udviklet. Vi afgør hvilke analysemetoder, der kan benyttes.

Du skal selv betale for prøveudtagningen og analysen. Derfor vil vi fortælle dig, hvad det koster, inden prøveudtagning og analyse bliver foretaget. Hvis vi udbetaler kompensation til dig, vil disse udgifter blive refunderet, se afsnit 6.2.

Hvis der allerede er foretaget en analyse, skal du indsende analysebeviset til os, så vi kan vurdere resultatet og den benyttede metode.

5.4 Indsendelse af dokumentationsmateriale

Senest 4 uger efter, at du har anmeldt kravet om kompensation, skal du indsende følgende oplysninger til os:

- Oplysning om, hvilket frø, sædekorn eller vegetativt formeringsmateriale du har brugt, og hvor det stammer fra (f.eks. indkøbsfaktura, importpapirer eller egen avl),
- Oplysning om så- og høsttidspunkt,
- Skitse over placering af den mark, hvor din afgrøde blev dyrket
- Oplysning om markbloksnummer og marknummer,
- Navn og adresse på evt. anvendt maskinstation, transportfirma eller lignende,
- Beskrivelse af hvor og hvordan din afgrøde er placeret nu samt hvor og hvordan, den evt. tidligere har været opbevaret,

Herudover skal du indsende følgende oplysninger:

- Dokumentation for dit tab på grund af forekomsten. F.eks. dokumentation for forskellen mellem den pris, du er blevet tilbudt iflg. kontrakt om leverance og markedsprisen for afgrøden med indhold af GM-materiale. Det kan også være en faktura for afregningen, hvis afgrøden er solgt,

Du skal give oplysningerne på blanketten "Yderligere dokumentation ved krav om kompensation for forekomst af GM-materiale". Blanketten findes på Virk.dk.

Hvis vi har brug for yderligere oplysninger eller dokumentation i tilknytning til behandlingen af sagen, kontakter vi dig.

6. Kompensationens omfang

Kompensationen svarer til det økonomiske tab, du har lidt pga. forekomsten af GM-materiale i afgrøden. Det betyder, at du kan få kompensation, hvis du f.eks.:

- Får en dårligere afregning eller efterfølgende skal tilbagebetale et beløb til aftageren, fordi der er fundet GM-materiale over tærskelværdien for mærkning i din konventionelt eller økologisk dyrkede afgrøde,
- Lider et økonomisk tab, fordi et økologisk areal eller økologiske dyr skal genoplægges, og du i en periode derfor ikke kan afsætte dine produkter som økologiske.

Reglerne for opgørelse af tabet er beskrevet i afsnit 6.2.

6.1 Nedsættelse eller bortfald af kompensation

Selvom du umiddelbart opfylder betingelserne for at få kompensation, kan vi dog i visse tilfælde nedsætte kompensationsbeløbet eller helt undlade at udbetale kompensation. Det kan f.eks. være, hvis du, enten med vilje eller ved sjsk, har medvirket til, at der er GM-materiale i din afgrøde.

Kompensationen kan desuden blive nedsat eller bortfalde, hvis du har vanskeliggjort opklaringen af eller indhentningen af beviser for, hvem der har forårsaget forekomsten af GM-materiale, så vi ikke kan inddrive kompensationsbeløbet hos en ansvarlig. Det kan f.eks. være ved at anvende redskaber fra en dyrker af GM-afgrøder, eller at du på forhånd har givet afkald på muligheden for at kunne rejse erstatningskrav over for vedkommende.

Du vil heller ikke være berettiget til kompensation, hvis du har indgået en aftale med en dyrker af GM-afgrøder om, at denne kan dyrke sin GM-afgrøde inden for en kortere afstand end krav i reglerne om dyrkningsafstand (naboaftale). Hvis naboen efter aftalens indgåelse - uden du vidste det - har valgt at dyrke en anden GM-afgrøde end den, der indgik i naboaftalen, kan du dog alligevel få kompensation, hvis de øvrige betingelser er opfyldt.

Der kan ikke udbetales kompensation, hvis der i din afgrøde konstateres et indhold af GM-materiale, som overstiger en tærskelværdi, du i en kontraktmæssig aftale med aftageren, har forpligtet dig til at overholde, hvis GM-indholdet i afgrøden samtidig er under tærskelværdien for mærkning ifølge de generelle regler, se afsnit 3.1.3.

Der ydes ikke kompensation, hvis skaden godtgøres fra anden side, f.eks. af den der har forårsaget forekomsten af GM-materiale eller af forsikringsydelser eller andre ydelser, der har karakter af egentlig skadeserstatning.

Erstatningsbetalinger herudover og andre efterfølgende direkte og indirekte tab er ikke omfattet af ordningen.

Samtykke, egen risiko og egen skyld vil indgå i vores afgørelse om størrelsen af kompensationsbeløbet.

Det forudsættes desuden, at du har truffet nødvendige foranstaltninger for at reducere omfanget af skaden og dermed har levet op til den tabsbegrænsningspligt, der følger af almindelige erstatningsregler.

6.2 Tabsopgørelse

Det kompensationsberettigede tab kan højst udgøre den prisreduktion, du som konventionel eller økologisk jordbruger må acceptere enten ved salget eller efter salget, hvis fundet af GM-materiale først konstateres på dette tidspunkt.

Hvis du inden dyrkning har indgået kontrakt om leverance, vil tabet blive opgjort på grundlag af forskellen mellem pris ifølge kontrakten og realiseret pris for afgrøden med indhold af GM-materiale. Ved opgørelsen vil de i kontrakten anførte korrektioner for varierende kvalitet m.v. indgå.

Hvis du ikke har indgået kontrakt, vil tabet skulle opgøres som forskellen mellem realiseret pris for afgrøden med og uden forekomsten af GM-materiale.

Der foretages de sædvanlige handelsmæssige tillæg/fradrag for kvalitet, størrelse og beliggenhed af det pågældende parti, hvor der konstateres tilstedeværelse af GM-materiale.

Hvis der først konstateres forekomst af GM-materiale i det efterfølgende handelsled, f.eks. hos en foderstofvirksomhed, vil det kompensationsberettigede tab blive opgjort som forskellen mellem den opnåede pris for afgrøden uden forekomst af GM-materiale og realiseret pris på overdragelsestidspunktet for afgrøden med indhold af GM-materiale. Udbetalingen af kompensation forudsætter, at du har fået en mindre afregning for afgrøden.

Det forholdsmæssige afslag beregnes som forskellen mellem den aftalte pris på afgrøder uden indhold af GM-materiale og realiseret pris for afgrøden med indhold af GM-materiale til bedste alternative anvendelse (typisk foder).

Ved salget af afgrøder vil der kunne medregnes tab fra hele den pågældende mark, selvom kun et mindre område af marken falder inden for den ovenfor omtalte kompensationsafstand.

Dine dokumenterede omkostninger til prøvetagning og analyser refunderes, hvis der udbetales kompensation.

6.2.1 Særligt for økologiske jordbrugere

Hvis dit økologisk dyrkede areal kræves genomlagt på grund af forekomst af GM-materiale, vil der kunne ydes kompensation for tab, der er forbundet med det. Heri indgår tab som følge af krav om genomlægning af arealer og genomlægning af dyr, der er fodret med den pågældende afgrøde samt tab i forbindelse med bortfald eller krav om tilbagebetaling af tilskud.

6.3 Udbetaling af kompensation

Er du berettiget til kompensation, vil du få udbetalt beløbet hurtigst muligt efter, at vi har opgjort tabet.

6.4 Ingen kompensation

Hvis du ikke opfylder betingelserne for at få kompensation, men har lidt et tab på grund af forekomst af GM-materiale, kan du ved civil ret søge om erstatningskrav mod skadevolderen efter de almindelige erstatningsregler.

Har du f.eks. en begrundet mistanke om, at forekomsten af GM-materiale i din høstede afgrøde er sket under transporten, vil du kunne søge om erstatning hos den transport-virksomhed, der har transporteret afgrøden.

6.5 Klage og indbringelse for domstolene

Du kan ikke klage over vores afgørelser efter dyrkningsbekendtgørelsen. Men inden for 4 uger kan du anmode om at få sagen indbragt for domstolene, jf. kompensationsbekendtgørelsens §13, stk. 2.

7. Lovstof

Sameksistensreglerne:

- Lov nr. 28 af 4. januar 2017 om dyrkning m.v. af genetisk modificerede afgrøder
- Bekendtgørelse nr.1559 af 11. december 2015 om dyrkning m.v.af genetiskmodificerede afgrøder (dyrkningsbekendtgørelsen), og i
- Bekendtgørelse nr.177 af 28. februar 2008 om kompensation for tab på grund af visse forekomster af genetiskmodificeret materiale (kompensationsbekendtgørelsen).

[Du kan se lov og bekendtgørelser på vores hjemmeside lbst.dk under Tværgående > GMO > Lovstof > DK lovgivning.](#)

Sameksistensreglerne baserer sig på de anbefalinger, som en række danske eksperter har givet i "Rapport fra udredningsgruppen vedrørende sameksistens mellem genetisk modificerede, konventionelle og økologiske afgrøder" fra 2003 samt opdateringer i "Supplerende rapport fra Udredningsgruppen vedrørende Sameksistens mellem genetisk modificerede, konventionelle og økologiske afgrøder" fra 2007.

[Se rapportererne på vores hjemmeside lbst.dk under Tværgående > GMO > Publikationer.](#)

Dokument- og revisionshistorik

Dato	Noter/ændringer	Redaktør*	Godkender*
05-10-2023	Gennemgået uden ændringer	LBO	LBO
03-06-2024	Gennemgået uden ændringer	MORSTO	MORSTO

Vejledning for jordbrugere der har lidt økonomisk tab på grund af forekomst af GM-
materiale i deres konventionelle eller økologiske afgrøde
Juni 2024

Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

www.lbst.dk